

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗИ

ТОШКЕНТ ХАЖИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

18-ЙИЛ ЧИҚИШИ.

№ 13 (4519).

20 ЯНВАРЬ ЧОРШАНБА

1971 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

КВАРТАЛ ПЛАНИ ОШИРИБ БАЖАРИЛДИ

Юқори Чирчиқ районидagi «КОММУНА» колхози чорвадорлари партиямиз XXIV съезди шарафига мусобақани қизитиб, гўшт топириш биринчи квартал планини ошириб бажаришди.

Н. ОДИЛОВ.

- «КОММУНА» КОЛХОЗИ ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ (1-бет).
ДЕХҚОНЛАР КЎКЛАМГА ҚИЗГИН ТАРАДДУД КЎРМОҚДАЛАР (1-бет).
ҚИШЛОҚЛАРГА ШАҲАР ЧИРОЙИ (1-бет).
ЯНГИ ҲОВЛИ ТҮЙЛАРИ (1-бет).
МЕДИЦИНА ХИЗМАТИ КЎРСАТИШ ЯХШИЛАНМОҚДА (2-бет).
ДЕПУТАТ-ХАЛҚ ХИЗМАТКОРИ (2-бет).

САМИЙ ҚУТЛОВЛАР

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Догистон ишчилари, колхозчилари, экилчилари, барча меҳнаткашларини тарихий сана-Догистон Автоном Совет Социалистик Республикаси тузилганлигининг 50 йиллиги ва республиканинг Октябрь Революцияси ордени билан мукофотланганлиги мусобақати билан қизгин қўтлайдилар.

Улуг Октябрь социалистик революцияси, дейилади табриномада, кўп миллатли Догистон халқларининг тақдирида тарихий бурлиш ясади, уларни иқтимоий ва миллий зулмдан қутқарди, давлат ҳўжалик ва маданий қурилиш учун кенг имконият яратиб берди.

Утган 50 йил мобайнида ишчилар, деҳқонлар ва экилчиларнинг ғайрати билан рус халқининг ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг қардошларча ёрдами туфайли Догистон чор Россиясининг қолоқ ўзласидан, савияти юксак даражада ривожланган, қишлоқ ҳўжалиги ирриқ механизацияланган ўлкага айланди.

Догистон АССРнинг эришган муваффақиятлари, деб таъкидланади табриномада, Совет давлати ва иқтимоий тузумининг, ленинча миллий сўбатининг, СССР халқлари мустақам дўстлигининг тавтанасини кўрсатувчи ёрқин мисолдир.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети қаттиқ ишонадиларки, республика меҳнаткашлари партия ташкилотининг раҳбарлигида экономика ва маданияти янада юксалтириш, иқтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун бундан кейин ҳам қатъий билан курашадилар, КПССнинг XXIV съездини янгилиги муваффақиятлар билан кўтиб оладилар. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ДОГИСТОН АВТОНОМ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Коммунистик қурилишда эришган муваффақиятлари учун ҳамда Догистон АССР тузилган кунининг 50 йиллиги муносабати билан Догистон Автоном Совет Социалистик Республикаси Октябрь революцияси ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Ранси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1971 йил 19 январь.

ЯНГИ МАРРАЛАРНИ КЎЗЛАБ

«Ташинжстрой» трести бинокорлари қурилиш-монтаж ишлари бўйича белгиланган беш йиллик планини 30 октябрда; шараф билан бажардилар. Трестнинг барча бошқармалари беш йиллик планларини олтинчи била адо этди.

Трест қурувчилари янги йили ҳам муваффақиятли бошладилар. Партиямизнинг XXIV съезди шарафига қурувчилар ўз зиммаларига конкур мажбурият олдилар.

Қ. МУҲАММАДЖОНОВ.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

БУХОРО ВА ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЛАРИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Бухоро ва Қашқадарё области қишлоқ ҳўжалиги меҳнаткашлари юбилей йилида пахта ва бошқа қишлоқ ҳўжалик маҳсулотлари етиштиришда юксак кўрсаткичларга эришдилар. Шу областларнинг пахтакорлари эришган муваффақиятлари мустақамлашга ва 1971 йилда пахта етиштириш янада кўлайтириш тадбирларини амалга оширишга қарор қилдилар.

Бухоро области пахтакорлари КПСС XXIV съездини муносиб кўтиб олиш юзасидан социалистик мусобақани авж олдириб 1971 йилда давлатга 500 миң тонна пахта, эъни пландаги нисбатан 110 миң тонна ва сержосил 1970 йилдаги нисбатан 31 миң тонна кўп пахта сотишга қарор қилдилар.

Қашқадарё пахтакорлари Ватанга 335 миң тонна пахта ёки пландаги нисбатан 100 миң тонна ва 1970 йилдаги қараганда 35 миң тонна кўп пахта сотишга қарор қилдилар.

на, Ғузор райони 32 миң тонна, Китоб райони 32 миң тонна, Қарши райони 30 миң тонна, Қамали райони 30 миң тонна, Чирочин райони 26 миң тонна пахта сотишга аҳд қилдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети КПСС XXIV съезди шарафига пахта ва бошқа қишлоқ ҳўжалик маҳсулотлари етиштириш янада кўлайтириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдирган Бухоро ва Қашқадарё областлари пахтакорларининг қимматли ташаббусини ва социалистик мажбуриятларини маъқуллади.

Область ва район партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг бошчилиги партия ташкилотлари, касаб союзу ва комсомол оғталари Бухоро ва Қашқадарё областлари меҳнаткашларининг социалистик мажбуриятларини барча колхозлар ва совхозларда кенг муҳокама қилиш, партия XXIV съезди шарафига пахта етиштириш янада кўлайтириш учун, қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқаришининг барча тармоқларини юксалтириш учун социалистик мусобақани қизитиб юбориш топиришди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ўзбекистон қишлоқ ҳўжалиги министрлигига ва республика «Узсельхозтехника» бирлашмасига пахта етиштириш қўлайтириш юзасидан қабул қилинган юксак мажбуриятларини бажаришда Бухоро ва Қашқадарё областларининг пахтакорлари ҳар тарафлама ёрдам кўрсатиш вазифини юкледи.

ҲОСИЛДОРЛИКНИ ОШИРАМИЗ

Утган ҳўжалик йилимиз баракали бўлди. Ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаган пахтакорларимиз ҳосилдорликни тектар бошига 7 центнерданга ошириб, ҳар тектар ердан 30 центнердан «оқ олтин» топиришга муваффақ бўлишди.

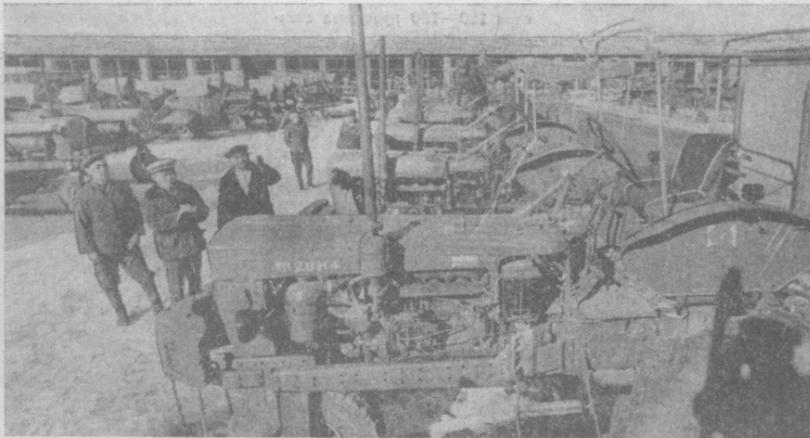
Бундай ғалабани кўлга киритишда бригада аъзоларининг ҳаммаси жонбозлик қилдилар. Социалистик мусобақадда фаол қатнашдилар. Меҳнат иттифоқининг мустақамлашадилар. Ишнинг сифатли бўлишига эришдилар.

Бу йил ҳам ана шундай юксак ютуқларни эгаллашга ҳаракат қилляимиз. Бригадамизда партиямиз XXIV съезди очилганидан кунини меҳнат зафарлари билан ишончли юзасидан тайёргарлик қуриямиз.

135 тектар экин майдонимиз ҳосилини янгиштириб олингандан кейинқ шудордан чиқарилиб қўйилди. Механизаторларимиз магонат кўрсатиб, ерларни 30—35 сантиметр чуқурида шудор қилишди. Бу ишда Абдугани Назаркулов, Мелхоб Усмонов, Турдали Қурбонов каби тиниб-тинчимас механизаторларимиз фаол қатнашган эдилар. Эндиликда улар кўклам экинига тайёргарлик қуришяпти. Ўзлари бошқарганидан тракторларини ремонт қилишни тезлаштириб юбордилар. Қўлгина колхозчиларимиз маҳаллий ўнг тайёрлаш ва далага ташиб чиқариш билан банд.

Бу йил ҳосилдорликни 35 центнерданга етказамиз. Бунинг учун эъза барча имконият маъқул. Гап ишчи куларидан, техникадан ва мавжуд сугориладиган ерлардан самарали фойдаланишда қолган. Биз шунга амал қилляимиз. Партиямизнинг тарихий съезди очилганидан кунгача кўклам экин кампаниясига тааллуқли бўлган барча ишларни тахт қилиб қўйямиз.

Э. АБДУРАИМОВ, Пискент районидagi «Мувиств» колхозининг бригада бошлиги.

ЮқОРИ ЧИРЧИҚ районидagi «Ленинский путь» колхозининг механизаторлари кўклам экин кампаниясига техникани ўз вақтида тайёрлаб қўйиш тадбирларини кўрмоқдалар. Улар чопиқ тракторлари, селжалари сифатли ремонт қилаётирлар. Суратда: кўклам экин кампаниясига тахт қилиб қўйилган тракторлар. Н. ГЛАУБЕРЗОН ва В. СИРОТНИНГ ФОТОСИ.

КЎКЛАМГА ҲОЗИРАИК

Урта Чирчиқ районидagi Карл Маркс номи колхозда ирригация ва мелiorация шохобчаларини тозалашга катта эътибор берилмоқда. Айниқса, ариқ тозалаш, ер текислаш техникасининг ҳўжаликда қўлайиш — ариқ-зор бурларни тозалаш, сизот сувланин қочиринишда кўп келмоқда. Натияжада пахта ҳосилдорлиги ортмоқда.

Буни қуйидаги рақамлардан ҳам кўрса бўлади. Агар 1963 йили колхоз бўйича ҳар тектар ердан ўртача 17,54 центнердан ҳосил олинган бўлса, 1970 йилга келиб тектаридан 24,2 центнердан пахта топиришди. Ҳосилдорлик тектар бошига кўтарилишида ирригация, мелiorация ишларининг яхшиланганлиги асосий сабаблардан бири бўлди. Пахтазорлар ўз вақтида сув билан таъминланди. Экинлар чанқатиб қўйилмади. Айниқса, Карим Рўзиев, Қозоқбой Нурболтаев каби ўртоқлар раҳбарлик қилган бригадаларда бу иш яхши йўлга қўйилган эди.

Эндиликда ҳўжалигининг барча бригадаларида ҳам ариқ-зорларин тозалаш, сув топиб кетадиган каналларни шибобан ишлари судлик билан олиб борилмоқда. Бу йил техникадан фойдаланиш яна ҳам яхши ташкил этилди. Механизаторлардан Тожибой Эгамбердиев, Мамасодиқ Ёринов, Раҳим Рамазонов ўртоқлар «Белорус» трактори рулга ўтириб, кичик ариқларин тозалаш, янгирилари тайёрлаш ишларида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Шунинг учун ҳам ирригация шохобчаларини тозалаш ва тартибга келтириш ишлари яхши кетяпти.

М. АСАТОВА, ТошДУ студенти.

ҚИШЛОҚЛАРНИ ЯШНАТАЁТГАНЛАР

Бу трест коллектив шарафидан ва хайрли вазифини бажармоқда. Трест бунёдкорлари областимиз колхоз-совхозларида қўйлаб турар-нойлар, маданий бинолари муассасалар, ҳўжалик иншоари қуриб, қишлоқлар ва посёлкалар қўрғига кўрк қўшмоқдалар. Ўз меҳнатлари билан деҳқонларимиз турмуш шароитининг янада фаровонлашинига ёрдам беришяпти.

1966—1970 йилларда беш нудрат бўйича деярли 60 миллион сўмлик капитал наблаг ўзлаштирилди. Беш йиллик топириш 9 декабрдаёқ 100,5 процент қилиб адо этилди. Бинокорлар ўз кўчлари билан қуриш планини 100,1 процент қилиб бажаришди.

Коллективнинг юбилей йилдаги меҳнати натижаси аяча самарали бўлди. Йиллик план мўддатидан илгари — 20 ноябрда 110 процент қилиб дўндирилди. Меҳнат унумдорлигини ошириш ва қурилиш-монтаж ишлари таннаркини камайтириш топиришлари ҳам олтинчи била адо этилди.

Беш йил мобайнида трест ва унинг бўлинмалари областимиз колхоз ва совхозларда 83 миң квадрат метр сатхли уйлари қўлдан чиқардилар. Йилгўл консерва заводда йилгача шартли 39 миллион банка консерва ишлаб чиқарувчи ирриқ корпуслар, Урта Осиёда энг ирриқ — 660 тонна маҳсулот сақланадиган музхона фойдаланишга топиришди. Деярли 4 миң ўқувчининг таълим олмиши мўлжалланган 7 та мактаб, 460 ўрғилди 4 та болалар богчаси қурилди.

Ҳар йили 3500 шартли ремонт ишларини бажаришга мўлжалланган устаконлар, 26 миң кубометр йилгача темир-бетон элементлари тайёрланадиган поллитон ишга туширилди. Қўйлаб колхозда 17 миң кубометр маҳсулот берувчи қўшнич қувватлар, кўтма механизацияланган колонналарнинг етишга тилич базаси ва бинокорлик материаллари комбинати фойдаланишга топиришди.

Трестнинг барча бўлинмалари коллективлари меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Трестга қарашли саноат корхоналари коллективлари ҳам анча дуруст ишляпти.

А. МАКАРОВ, республика халқ контроли комитетининг штатсиз инспектори.

Н. В. ПОДГОРНИЙНИНГ БАРДА БЎЛИШИ

ҚОХИРА, 18 январь. (ТАСС). Бутун Қубба саройида СССР Олий Совети Президиумининг ранси Н. В. Подгорний билан Бирлашган Араб Республикаси президенти Анвар Садат ўртасидан музокаралар тамом бўлди.

Шарқдаги аҳволга доир масалаларга алоҳида эътибор берилди. Томонлар Н. В. Подгорний билан Бирлашган Араб Республикасига қилган расий визитининг натижаларидан гоит мамнун эканликларини наҳор эдилар ва бу визит мамлакатларимиз халқларининг манфаатлари йўлида Совет—Миср ҳамкорлигини ҳар тарафлама янада ривожлантириш ишига янги ҳисса қўшади деб ҳисоблайдилар.

бортини эълон этишга қарор қилинди.

Расий визит билан Бирлашган Араб Республикасига борган СССР Олий Совети Президиумининг ранси Н. В. Подгорний 19 январда Қоҳирадан Москвага қайтиб келди. (ТАСС).

„ЛУНОХОД-1“ МУҲИМ НАВИГАЦИЯ ЭКСПЕРИМЕНТИНИ БАЖАРДИ

Олис космик алоқа маркази, 18 январь. (ТАСС). «Луноход-1» автомат аппаратининг иш программасига мувофиқ бугун Москва вақти билан 0 соат 30 минутдан бошлаб соат 4 дан 45 минутгача ўтказилган навбатдаги алоқа сеансида ўзборар аппарат Ой юзюда белгиланган нуқтага — «Луна-17» станцияси янги қўнган жойга чиқарилди. Бундай қилишдан мақсад навигация комплексининг аниқлиги ва пухталлигини баҳолаш, шунингдек Луноход навигацияси ва уни ҳайдашининг методик яриқиларининг текшириб қуриш эди.

Ҳаракат сеансининг охирида ер ва қўниш босқичининг тасвири туширилган астрономик манзаралар олинди. Ҳозирги вақтда ўзборар аппарат қўниш босқичидан 10 метр нарида турибди. Луноход Ой юзюда иш бошлаганидан бер қисиб ўтган жами масофа 3593 метрга боради.

Илмий ва навигация экспедиентлари ўтказиш, шунингдек, «Луноход-1» автомат аппаратини юргизиш синаб қуриш давом эттирилмоқда.

А. КАРИМОВ.

СОВЕТ ДОҒИСТОНИ ЭЪЛИК ЁШДА

Бугун Доғистон АССР ташкил топганига эълик йил тўлади. Суратда: Маҳачқала шахрининг Ленин номидаги майдонини кўриб турибсиз.

ТОҒЛАР ЎЛКАСИДА БАЙРАМ

Менинг юртим тик қоя, уқан тошлар аро жо, Доғруғи анча катта, ери кичикдир алмо. Эртанги бег эмас, кам ҳосиллик ери бор, Дўстликдан қудрат топилди, севгиси хур ва бисёр.

Р. ГАМЗАТОВ.

Доғистон ўзи номи билан тоғлар ўлкасидир. У Кавказ тоғлари билан Каспий денгиз оралиғида ястанган. Автоном республика майдони 50,3 миң квадрат километр, аҳолиси 1970 йилги аҳоли рўйхатида 1 миллион 429 миң кишидан иборат.

Доғистон ҳавоси жуда соф. Қишин-ёзин қўн-қўк буталарга бўлиниб ётади.

Ям-яшил тоғ ёнбағирлари бўйлаб кичик-кичик овуллар жойлашган. Аҳолининг аксарияти чорвачилик билан шугулланади. Доғистон пойтахти Маҳачқала шаҳри ҳам тоғлар ёнбағирларида жойлашган бўлиб, бир томони Каспий денгизига туташиб кетади. Авваллари бу шаҳар Порт-Потровск деб аталган.

Революциядан бурун Доғистон халқи иқтисодий асосларга ҳаёт кечирарди. Бу кичик ўлкада 30 дан ортиқ алат мавжуд. Аҳоли бир-бири билан 60 га яқин тилда сўзлашади. Бугун чорва ва боғ-роғлар боғи ва амалдорлар қўлида бўлганлиги тўғрисида махфий халқ қишлоқларида ҳаёт кечирарди.

Бундан 50 йил муқаддам тоғлар ўлкасида Советлар давлатига асос солинди. 1921 йил 20 январда РСФСР Марказий Ижроия Комитети декретига асосан Доғистон Автоном Социалистик Республикаси эълон қилинди. Октябр кунини тоғли ўлка халқларининг бошига ҳам овозлик нурини сочди. Зулм ва истибодга чек қўйилди.

Расул ГАМЗАТОВ

Мана ярим асрдирки, Доғистон халқлари Россия Федерацияси составида иқтимоий тараққиёт сари шахдам қадам ташламоқда.

1913 йили ярим кушар ҳолдаги 80 га яқин корхонаси бўлган ўлка эндиликда ўзининг йиллик саноат корхоналарига эга. Совет ҳокимияти йилларида Доғистон саноати маҳсулоти 97 баравар ўсди.

Тоғли ўлка қишлоқлари ва овулларида ҳам катта ўзгаришлар рўй берди. Колхоз ва совхозларда меҳнатқошлар учун турар-жойлар қурилди. Ҳозирги қишлоқлар қиёфаси шаҳариникидан қолдирилди. Қўнқаватли замонавий бинолар қад кўтарилди. Ўнлаб шифохоналар, маданий-маиший муассасалар, мактаблар ва олий ўқув юрталари қурилди.

Доғистонда катта маданий ўзгаришлар ҳам содир бўлди. Маданий революция тўғрисида депрди саводсиз аҳоли ёппасига саводхон бўлиб олди. Ҳозир Доғистондаги 1643 мактабда 400 миңга яқин бола ўқимокда. Революциядан илгари бирорта олий ўқув юрти бўлмаган ўлкада ҳозир университет, 4 институт бор, ҳар 10 миң аҳолида 139 студент тўри келади. 7 театр ҳақ хизматда.

Ўзгал Доғистон ўлкасининг мардонавор, меҳмон-дўст халқи ҳақида, унинг ажойиб анъаналари ҳақида жуда кўп гапириб муимки.

Утган йил 14 май кунин Доғистонда бўлиб ўтган кучли энгизла тоғликларининг мардлик катта синаов бўлди. Бир лаҳзада табиий офат ўнлаб овул ва қишлоқларини ваيران қилиб кетди. Бу овулларда яшовчи 40 миңга яқин оила бош панасиз қолди.

Қумторқалъа, Чиркей, Зубутли, Қанчугай, Эрпели, Аҳатли қишлоқлари, Бўйнаркеси шахрининг кўпгина қисми яншига мутлақо проқсиз бўлиб қолди. Ўнлаб мактаблар, шифохоналар, болалар боғча ва яшилари, маданий-маиший бинолар, молхоналар, клублар шикастланди.

Аҳатли қишлоғи яқинда тоғ еридиб каттакор жарлик ҳосил бўлди. Эни ярим километр, узунлиги бир ярим километрда оқинг ер ўпирлиб тушди. Хайриятки бу ерларда аҳоли яшамасди. Бирок, шу ердан сал навроқда. Аҳатли овулида бирорта уй қолгани йўқ.

Бу доғистонликларнинг қаттиқ ташвишига содир. Бирок, улар саросинига тушмадилар. Қадридон овулларини ташлаб кетмадилар.

Биз чўпон Гайрбек Аҳмадов билан суҳбатлашдик. У киши 80 га бориб қолганга қарамадан ҳамон теглик. У ўз оиласи билан шу қишлоқда қолиб қолди. Ҳозир Доғистонда 1643 мактабда 400 миңга яқин бола ўқимокда. Революциядан илгари бирорта олий ўқув юрти бўлмаган ўлкада ҳозир университет, 4 институт бор, ҳар 10 миң аҳолида 139 студент тўри келади. 7 театр ҳақ хизматда.

Шу ерлик чўпон Наби Қалаев ўз дўстлари Аюб Салимов, Амрхон Ойбулатовларни энгизла бўлиб турган пайтда кўтариб қолди. Қолхозчи Аҳмадов Қосимов ўз ҳаётини ҳаф остида қолдириб бўлса ҳам 2500 бош қорамолни боғирмадан ҳайдаб чиқарди. Бу ҳақиқий мардлик ва ватанпарварлик намунаси!

Доғистон билан Тошкент аҳолисининг бошига тушган муносибат бу икки халқ дўстлигини яна ҳам мустаҳкамлади, ўзбекистон курувчилари Доғистонда энгизла оқибатларини тутганин учун биринчи бўлиб йўл олдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети махсус қарор қабул қилдилар. Бу қарорга мувофиқ Ўзбекистон бинокорлари Доғистонда 1970—1971 йилларда умумий майдони 20 миң квадрат метрдаги иборат бўлган турар-жой, 280 ўрнали болалар боғчаси, 6 миң аҳолига хизмат қўсатадиган жамоат маркази, ҳамда йирик буғ қозонхонаси қуриб бериш вазифасини ўз зиммасига олдилар. Ўзбекистон қуриш-монор таъж поездига ўтган йил июнь ойидаги Маҳачқалага етиб борди. Шаҳар аҳолиси бинокорларимизни зўр мамнуният билан кўтиб олдилар.

Шу кунларда Маҳачқала шахрининг Гайрбек-Жанубида бўлган киши темир-бетон наиселларини тикланган Тошкент уйлари қуради. Иккита 60 қаватли ва 4 та 90 қаватли уйлари қуришнинг депрлик туғили. Жамоат маркази, боғча, бинокорнинг устулари тикланди.

Доғистоннинг 50 йиллик байрами тағтиларида тошкентлик 200 га яқин курувчи ҳам иштирок этади. Маҳачқалада қуриладиган Тошкент уйлари Доғистон халқининг катта байрамига ўзбек халқининг совғаси бўлади.

Биз бугун Доғистон халқи билан бир ёқдан бош чиқариб меҳнат қилаётган Тошкент курувчиларини ҳам тоғли ўлка халқининг ярим асридан тўн билан муқорабод этамиз.

Шонли тўғини муқораб, тоғли ўлка меҳнатқошлари!

Ш. ҚОСИМОВ, Маҳачқала—Тошкент.

ДУНЁ ОВОЗИ

ДЕМОКРАТИЯ ВА СОЦИАЛИЗМ УЧУН КУРАШДА

Италия Коммунистик партияси Италия ишчилар синфи ва барча меҳнатқошларининг юз йиллар давомида капитализм зулмига қарши олиб борган тарихий курашининг натижаси сифатида майдонга келди. Буюк курашлар заминда турган Италия Коммунистик партияси В. И. Лениннинг ҳамда III Коммунистик Интернационалнинг янгидан қўрсатган ёрдами тўғрисида тез орада ишчилар синфининг жапонлар революцион маршанга айланди.

ИТАЛИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНING 50 ЙИЛЛИГИГА

Лонго партиянинг 1969 йил февралда бўлган XII съездида сўзлаган нутқида коммунистларнинг демократия учун кураши социализм учун кураш билан узвий боғлиқ ҳолда олиб бораётганлигини алоҳида қайд қилди. Италия коммунистлари мамлакатдаги барча сўз курашларининг бирлигини кулга кийитиш билан аста-секин социализмга ўзгаришларни амалга ошириш имкониятларини янгида келтириш учун ишчилар қўлида.

1926—1928 йиллар Италия Коммунистик партияси учун жуда оғир йиллар бўлди. Бу йилларда Муссолини бошчи фашистлар ўз диктатурасини мустаҳкамлаш учун мамлакатдаги барча демократик кучларга қарши шафқатсиз кураш олиб борди. У фашистик партиядан ташқари мамлакатдаги ҳамма сиёсий партияларни тарғибий ёрдами ва коммунистларга қарши фашистлар террористик қонунларини ишга солди. Фашистлар томонидан Коммунистик партиянинг Грамши, Скаччиари, Террачини, Амореtti, Донофрии каби ўнлаб раҳбарлари бирин-кетин қамолга олиниб, узоқ муддатларга ҳукм қилиндилар.

Бирок, фашистларнинг ҳар қандай жазо ва репрессиялари коммунистлар иродасини бука олмади. Компартия ишчи синфи кўнган бу йилларда ўз курашини янада янгилаштирди. У ишчилар синфи ва меҳнатқошлар орасида оммавий-сиёсий ишчи кўчатирди. Ишчилар синфининг забастовна ва ишталаш ҳаракатларини уюштириш тўғрисида.

1968 йил май ойида бўлиб ўтган навбатдаги парламент сайловларида Италия коммунистлари эришган катта галабанинг асосий сабабларидан бири ҳам ана шундай. Бу сайловларда Италия Коммунистик партияси 26,9 процент овоз олишга эришти. (1963 йилги парламент сайловларида 25,3 процент овоз олган эди). Сайлов натижасида парламентдаги депутат коммунистлар сон 177 кишига ўсди. уларнинг сенадига вакиллик ўрни эса 87 ўринга қўйилди. Бу Италия Коммунистик партиясининг парламент сайловларида эришган энг катта галабанидир.

Италия Коммунистик партияси мамлакатнинг ташқи сиёсий ўзлиги тубдан ўзгариши, унинг агрессив НАТО блокидан чиқиб каттиқ талаб қилмоқда, тинчлик ва барча мамлакатлар билан ҳамкорлик қилишда иборат актив сиёсат ўтказиш, Европа ҳавфизлиги ва жузладан, Урта Ер денгизи районида мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун курашмоқда.

Италия Коммунистик партияси мамлакатнинг ташқи сиёсий ўзлиги тубдан ўзгариши, унинг агрессив НАТО блокидан чиқиб каттиқ талаб қилмоқда, тинчлик ва барча мамлакатлар билан ҳамкорлик қилишда иборат актив сиёсат ўтказиш, Европа ҳавфизлиги ва жузладан, Урта Ер денгизи районида мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун курашмоқда.

Италия Коммунистик партияси мамлакатнинг ташқи сиёсий ўзлиги тубдан ўзгариши, унинг агрессив НАТО блокидан чиқиб каттиқ талаб қилмоқда, тинчлик ва барча мамлакатлар билан ҳамкорлик қилишда иборат актив сиёсат ўтказиш, Европа ҳавфизлиги ва жузладан, Урта Ер денгизи районида мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун курашмоқда.

Шундан сўнг 21 январда А. Грамши ва П. Тольятти бошчи коммунист делегатлар съезди ташлаб чиқиб кетилди. Шу кунин улар Сан-Марко театрида махсус съезд қилиб, Италия Коммунистик партиясини тузишди. Съезд Италия Коммунистик партиясининг III Коммунистик Интернационалда сенция бўлиб киришини эълон қилди.

58 миң коммунист социалистлар билан алоқасини батамом узди. Коммунистик партияга асос солинган ўша кундан буён 50 йил ўтди. Ҳозирги кунда 1 миллион 503 миңдан ортиқ Италия коммунистлари ярим аср давомида собиқ ўтган тарихий кураш йўлида фахр билан қарамқоллар.

Италия Коммунистик партияси мамлакатнинг ташқи сиёсий ўзлиги тубдан ўзгариши, унинг агрессив НАТО блокидан чиқиб каттиқ талаб қилмоқда, тинчлик ва барча мамлакатлар билан ҳамкорлик қилишда иборат актив сиёсат ўтказиш, Европа ҳавфизлиги ва жузладан, Урта Ер денгизи районида мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун курашмоқда.

Италия Коммунистик партияси мамлакатнинг ташқи сиёсий ўзлиги тубдан ўзгариши, унинг агрессив НАТО блокидан чиқиб каттиқ талаб қилмоқда, тинчлик ва барча мамлакатлар билан ҳамкорлик қилишда иборат актив сиёсат ўтказиш, Европа ҳавфизлиги ва жузладан, Урта Ер денгизи районида мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун курашмоқда.

Италия Коммунистик партияси мамлакатнинг ташқи сиёсий ўзлиги тубдан ўзгариши, унинг агрессив НАТО блокидан чиқиб каттиқ талаб қилмоқда, тинчлик ва барча мамлакатлар билан ҳамкорлик қилишда иборат актив сиёсат ўтказиш, Европа ҳавфизлиги ва жузладан, Урта Ер денгизи районида мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун курашмоқда.

Италия Коммунистик партияси мамлакатнинг ташқи сиёсий ўзлиги тубдан ўзгариши, унинг агрессив НАТО блокидан чиқиб каттиқ талаб қилмоқда, тинчлик ва барча мамлакатлар билан ҳамкорлик қилишда иборат актив сиёсат ўтказиш, Европа ҳавфизлиги ва жузладан, Урта Ер денгизи районида мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун курашмоқда.

КУБАЧИНЛИЛАР

Кубачинлиларда бу йил баҳорда Қувадним бир ҳолини, ўймакор уста Кумуш қуомага нақадар нафис ажиб нақш ўярди, худди гул тусда. Шошилмасди моҳир кўл ҳаракати. Беш нафар кўзойнак нигоҳда мудом, Учар булултардай парвоз этади.

Кўзида муҳаббат, қалбида илҳом. Келсангиз ёнига, бўлади аён, Уста ўз ёнига нухта нақадар, Соатлар ўтади кўтармай бошини Қуйилмада янги белги яратар, Мабодо ишда кетса бир хато, Е қийиқ ўйласа белги салгина, Жим қолиб кўзида қайғу кезарди, Ишнини бошларди қайтадан яна. Кубачинлиларнинг бузмай шарафини,

Намоийн қиларди маҳоратини, Севинчга тўлдирди қалбимизни у, Мўъжиза деврлик нақш, Санъатини Шетримнинг ҳаёти узок бўласин деб. Кубачинлиларнинг жандий ва қувноқ Бардоши ва овул усталарининг Санъати мен учун бўлган илк сабоқ.

Русчадан таржима.

ОРЖОНИКИДЗЕ

райондаги Киров номидаги колхозда техника ремонтни қизғин бормоқда. Суратда: илғор меҳнаткор Файрат Ибодов МТЗ—50 маркали тракторни ремонт қилаётир.

М. АБДУРАСУЛОВ фотоси.

МЕХНАТ ВАХТАСИДА

ЯНГИНУЛ. («Тошкент ҳақиқати» муҳбиридан). Қалинин номи колхоз деҳқонлари партиянинг XXIV съезди шарафига съездоли вахтасида туриб ишлаб, қўқлам энг кампаниясинга тайёарликни кўчатиритилар. Сабобаткорлар парник хўжалигида ишни намуналий олиб боришмоқда. Улар 100 ром тағига қарам уруғи сениб, тезда ривожланиши учун барча агротехника қондаларига амал қилмоқдалар.

Колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Умарали Муҳамедов, Мирзааҳмад Мирзаев бошчи бригадаларида кўн чикариш ишлари кундан-кун авж олмоқда. Бу икки бригада деҳқонлари техникадан моҳирлик билан фойдаланиб, қисқа вақт ичиде 1200 тоннадан энгзор кўн ташиб чиқаришга эришдилар.

— Тракторчи ва чорвадорларимиз — дейди колхоз партия комитетининг секретари Мирзааҳмад Ҳожимухамедов, — ҳар бир кундан самарали фойдаланишляпти. Трактор ремонтни кўчатирилмоқда. Чорвадорларимиз ҳам ишнини бунаштирмайляпти. Улар қишлоқни намуналий ўтказиш учун барча чораларни кўришдан, чорва моллари етарли миқдорда озۇқа билан таъмин тилган.

УМУМИЙ ТАЪЛИМ ВА ҲАЁТ

Замон талаби билан эндиликда барча жойларда санки йиллик умумий таълимдан ўрта умумий таълимга ўтиш жарани давом этмоқда. Районимиз педагогика коллективлари умумий ўрта таълимга ўтиш ҳақидаги қонуни амалга ошира бориб, машғулотларини янгича программа асосида ташкил этиш, ўқув ва тарбия ишлари сифатини яхшилаш, синфдан ва мактабдан ташқари олиб бориладиган иш формаларини такомиллаштириш йўлида қатор ибратли тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Шуни дадил айтиш мумкинки, 1970—1971 ўқув йили мубайнида район мактабларида умумий ўрта таълимга ўтиш асосан тугалланди. Бунинг учун бизда малакади педагог кадрлар ҳам, моддий ўқув базаларига эга бўлган замонавий типолог мактаб бинолари ҳам етарли.

Авалло, шуни таъкидлаш лозимки, умумий ўрта таълимга ўтиш ҳақидаги қонуни муваффақиятли амалга оширишда янги программа талабларига жаваб бера оладиган ва бу программадан пухта ўшалтирган педагог кадрлар катта роль ўйнадилар. Бунинг учун ўқитувчиларнинг ўзларини қайта тайёрлаш алоҳида эътибор билан қараш керак. Шу мақсадда районимизда кўпгина ишлар қилинди. Малака ошириш курсларида миңдан ортиқ ўқитувчи ўқиб, янги программа асосида ўз билимини оширди. Янги ўқув йилидан бошлаб улар дарсларини янги программа асосида олиб боришга муваффақ бўдилар.

Ҳозирги пайтда Чилонзор районидеги 42 та умумий таълим ва таълимга иштирокчи мактабларида миңлаб ўқувчилар билим олмоқдалар. Шунинг қувончлики, сўнгги пайтда 9-синфларда ўқиётган ўқувчилар сонини олиб, ҳозир салкам 3 миң кишини ташкил эталяпти. Бу борада 162, 129, 194-мактаб коллективлари қувончли ютуқларини қўлга киритмоқдалар. Бу мактабларнинг 8-синфини билим олиш учун 9-синфда янги ўқиниш давом эттирмоқдалар.

Биз мактабларда ўқиётган ўқувчилар сонини ошириш билан бирга ўқув сифатини яхшилаш ҳам алоҳида эътибор билан қарамқомадиз. Сўнгги уч йил давомида синфда қолаётганлар сонини некин камайди. Ўзгалтириш проценти анча ошди. Ўтган ўқув йилида 14225 ўқувчи «ахши» ва «аъло» баҳолар билан синфдан-синфга кўчди. Мактабларимизни медаллар билан таъминлаётган ўқувчилар сонининг олиб бораётганлигини ҳам зўр қувонч билан қайд қилиш керак. Ўтган ўқув йилида медалли ўқувчилар сонини янги йилдаги нисбатда 20 кишига олиб, бу соҳада 162, 79, 168, 173-мактабларнинг коллективлари баранали меҳнат қилдилар.

Ўқув сифатини ва ўқувчиларнинг илмий-назарий билим даражасини оширишда факультетларнинг машғулотида маълум соҳаларда бўлган қизиқиниши ошириш ва ўзи севган соҳа бўйича кенгрок билим олиш имконини бермоқда. Мактабларда ҳам зўр қувонч билан қайд қилиш керак. Ўтган ўқув йилида медалли ўқувчилар сонини янги йилдаги нисбатда 20 кишига олиб, бу соҳада 162, 79, 168, 173-мактабларнинг коллективлари баранали меҳнат қилдилар.

Ўқувчилар билим доирасини кенгайтиришда мактабларда очилган Ленин музейи ва қондалари ҳам катта роль ўйнамоқда. Қўқлаб мактабларнинг ўқувчилари дохий юбилейи арафасида ўз мактабларида В. И. Ленин ҳаёти ва революцион фаолиятида ҳикоя қилувчи музейлар ва қизил бурчанлар ташкил этилди.

Чилонзор район халқ маорифи бўлимининг мудири. С. АҲМЕДОВ

ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИНИ ҚУНТ БИЛАН ТАРБИЯЛАЙЛИК

Яқинда, бир ҳафта давомида республика кўлхоз бадий ҳаваскорлари коллективларининг кўриги бўлиб ўтди. Бунда республиканинг барча область қишлоқларида ташкил топган хилма-хил коллективлар — ашула, чолғу, рақс коллективлари ўз санъатларини кўрсатдилар.

Кўриқда Тошкент облаstdан тўртта коллектив — Юқори Чирчиқ районидан «Правда» кўлхоз эстрада ансамбли, Ўрта Чирчиқ районидан Кўббинчи номида кўлхоз рақс ансамбли, Янгийўл районидан Киров номида кўлхоз мидлий чолғу ансамбли ва Калинин районидан Калинин номида кўлхоз ашула ва рақс ансамбли ўз программаларини билан қатнашдилар.

Эшларнинг бадий ижрочилиги маҳорати, улар томонидан ижро этилган ўнлаб ашула, қўшиқ, рақс ва чолғу музикаларида баралла сезилиб турди.

Умуман, шу нарсага эътибор қилиш керакки, ҳаваскорлар тўғрисида кўриқларнинг систематик равишда ўтиб туриши яхши анъаналар.

Ҳар бир кўриқда қатнашаётган район, қишлоқ кўлхоз коллективлари, ўша жойдаги маданий савиянинг муайян даражасини акс эттирилади. Тўғрақ иштирокчилари томонидан ижро этилган ҳар бир номер уларнинг давр билан бирлигида қадим ташлаётганлигини ифода қилади. Хуллас, у кундалик ҳаётнинг равшан кўзгусидир.

Қишлоқ ҳаваскорлар коллективлари кўриқка пухта тайёргарлик кўрдилар. Ана шундай коллективлардан бири Юқори Чирчиқ районидан «Правда» кўлхоз ҳаваскорлар коллективидир. Биринчидан, профессионал даражада яқин турадиган, роля, контрабас, скрипка, труба сингари асбоблардан оркестр тузилган (музика раҳбари Ли Николай). Программа яхлит бир мавзуга асосланган бўлиб, граждан уруши йилларида айтадиган қўшиқлар мавзуда чолғу сюитаси билан бошланади. Сўнгги биринчи «Солдат ҳақида она ўйлари», «Тошиқ халқ рақси», «Волга ҳақида қўшиқ», «Хиндча рақс», «Бирлашмиш кун яқин келди» сингари ўн беш номерли программа «Ленин доим биз билан» қўшиғи билан тугалланади. Ансамбль коллективни программани хилма-хиллаштириш мақсадида корейсча «Елпугичлар билан рақс» ҳамда Хиросимо ва Нагасакида атом бомбаси қурбонлари хотираси ифодаланган «Японча рақс»ни ҳам киритган.

Мана шу бир программанинг ўзи бу кўлхоз ёшлари маданияти

савиясини, қандай мавзулар билан қиёнатгайилганини, профессионал жаҳрдан қай қисмида эгаллаётганлигини очиқ-ойдин намойиш қилади.

Бу ҳол биргина Тошкент область бадий ҳаваскорларига эмас, балки бутун республика ҳаваскорлари тўғрисида ҳам ҳам намуна бўлади дегунда мисолдор.

Янгийўл район Киров номида кўлхоз ҳам истеъдодли йилит ва қизлардан шинамгина тўғрақ тузишга муваффақ бўлган. Унинг репертуарида шонир Акмал Шўлатнинг «Ленинни қўлайман» сингари замонавий қўшиқлар ҳам бор. Одилор, Ўринов сингари ашулачи ёшлар коллективининг истеъдодли ижрочилиридан ҳисобланади. Музика раҳбари Жўрабеовнинг кўлхоздаги қобилияти ёш ашулачи, чолғучи, раққосларни тўллаш, уларни ўргатиш ботида катта хизматлар қилганлиги сезилиб туради.

Ленин, пойтахтдан у қадар узоқ бўлмаган бу тўғрақ репертуарини биргина халқ кўйлари билан чегаралаб қўйиш икбий натижа бермайди, албатта. Унда нота саводини билдирган мутахассислар билан яқин алоқада бўлиш, программа ранга-ранг кўришида, яқин хор, чолғу оркестри, композиторларнинг қўшиқлари ҳам эшитилган бўлади. Ҳеч бўлмаганда репертуарга Янгийўл район халқ ижоди кўриқчилиши лозим эди. Афсуски, бундай қилинмаган, кўриқка тасвия қилинган тўққизта номернинг бештаси Жўрабеовнинг ўзбек халқ қўшиқларида ўхшашма қилиб басталаган кўйларидан иборат. Холбуки, шу район ёки кўлхоз ҳаётини ундаги меҳнат қаҳрамонлари, моҳир теримчи механикаторлар сингари илгорларни маҳсул қилувчи қўшиқлар ҳам асосий ўринини эгаллаганда яхши бўларди.

Ўрта Чирчиқ районидан Куйбишев номида кўлхоз ва Калинин районидан Калинин номида кўлхоз

тўғрақларининг кўриқда кўрсатган санъатлари ҳам мазмун, ҳам савия жиҳатдан қаноатланарли бўлмади.

Калинин номида кўлхоз республикамиз пойтахт облаstda — Тошкент чегарасида жойлашган. Тўғрақ коллективнинг тарбиялаш, унга малакали мутахассисларни жалб қилиш, музика ижодкорлари билан бевосита алоқада бўлиш учун барча шароитлар мавжуд. Коллективда хор санъатини, чолғу оркестрини, асарларини нота билан қилиш ишларини, музикали драма ва опералардан парчалар айтишини, симфоник оркестр асбобларида қилиниши йўлга қўйилишини таъминлаш керак эди. Лекин, бу ишлар билан ҳеч қим шугулланмаган. Натижада кўриқка яхши тайёргарлик қилинган, ёнимсиз овоз билан чала-чўлла айтилган халқ қўшиқлари, сохта тушмаган чолғучилар ансамбли — умуман паст савияли программа тасвия этилди.

Ўрта Чирчиқ районидан Куйбишев номида кўлхоз ҳаваскорлар коллективини ҳам худди мана шу ахволда.

Шу ҳол маълумки, қишлоқ шароитида бирор-бир музика коллективини тузиш, унга истеъдодли

ешларни жалб қилиш, қўлларига соз тутишиб ўргатиш — бу қийин вазифа. Бу, биринчи навбатда, ҳар бир санъаткор раҳбардан ташкилотчилик маҳоратини талаб қилади. Шу билан бир қаторда ҳар бир ташкилотчи ёки тўғрақ раҳбари юксак голий-эстетик позицияда, у олий музика ўқув юрти, ҳеч бўлмаганда профессионал ўрта музика таълимига эга бўлгандагина ўз олдидан турган вазифани удалатиши мумкин.

Бу кўриқ республикамиз, жумладан Тошкент облаstda қишлоқ ёшларининг ҳам навбатдаги музика санъати байрами бўлди. Яхши коллективлар мақталди, баъзи бирларига сазоб бўлди. Кўриқ ҳақида сўз юритар эканмиз, Тошкент облаstdaги кўпчилик ҳаваскор коллективлари истеъдодли ёшларни янада кўпроқ тортадилар, репертуарларини қайта кўриб чиқадилар, профессионал музика жанрларига асосий эътиборларини қаратадилар ва келгуси кўриқларда биринчилар қаторидан ўрин эгаллайдилар, деб умид қиламиз.

Маҳмуд АХМЕДОВ,
музикашунос.

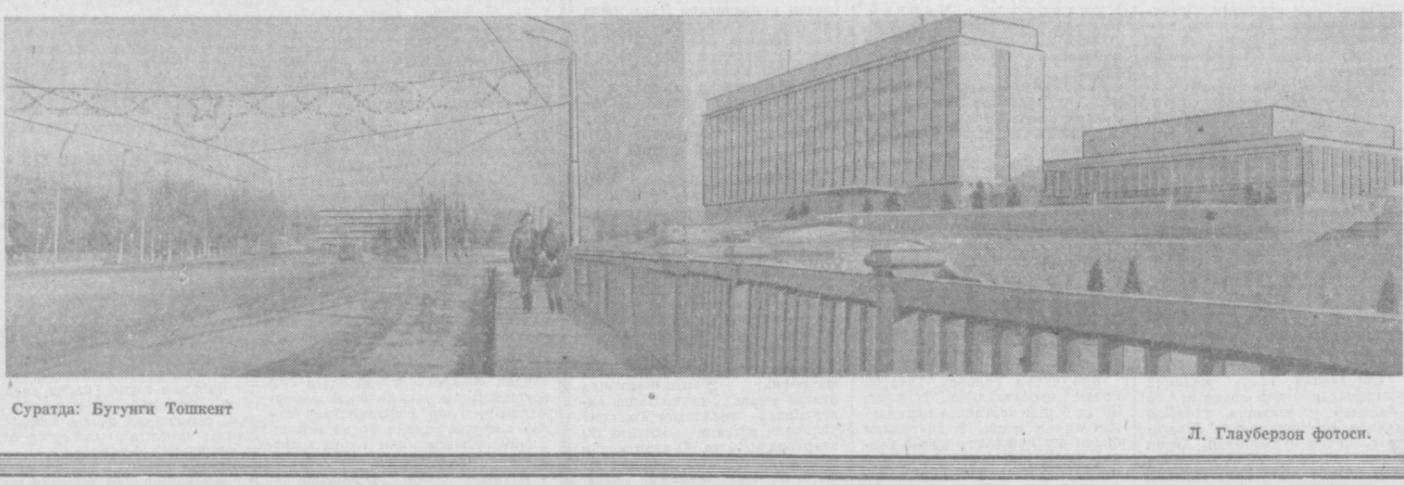
БИЛАСИЗМИ?

● Одатда ҳаво таркибиде 78 процент азот, 21 процент кислород ҳамда қариб 0,9 процент орган ва 0,3 процентга яқин карбонат ангидрид газлари бўлади. Одам ҳаво билан эмас, балки қимматли табиқий газлар билан нафас олади.

● Киши организмиде 25 миллиграммга яқин йод ва ундан камроқ бром бўлади.

● Организмда олтин бўлиши илгаридан бор гап. Биохимик олимланинг аниқлашича, олтин инсон соҳида ва бошқа аъзоларида ҳам бор экан. Таъминда олтин 1—1,5 миллиграммга яқин миқдордадир.

● Бу қўшнинг номи Африка қирғоғида жойлашган орол номи билан юртылади. Чиндан ҳам сайроқи куш ҳисобланган кайсарейкининг асли ватани Кошари оролидир.

Суратда: Бугунги Тошкент

Л. Глауберзон фотоси.

АЖОЙИБТОЛАР ОЛАМИДА

ҒОЙИБ БЎЛУВЧИ ОРОЛ

1865 йил... Англиянинг «Фолкен-Айленд» елканли кемаси Тинч океанининг жанубий томонидан сузиб борар эди. Тўсатдан кузатувчининг овози эшитилди:

— Ер! Ер!

Ҳамма палубага югуриб чиқди. Аммо океанининг бу қисмида аниқланмаган бирор-бир орол қолмаган эди. Ҳар қалай Буюк Британиянинг денгиз ишлари билан шугулланувчи ташкилотчи раҳбарлари орол ҳақида ҳеч қандай маълумот йўқ эди. Денгизчи оролниги аниқ географик координатларини ўлчаб, харитага туширишда ва унга ўз кемадари номини бермиди. Шундай қилиб, оролниги номи «Фолкен-Айленд» эди «Лочин ороли» деб юртыла бошладилар. Шундай қилиб Тонгтабу ороллариининг Тоига архипелагини 50 миля шикомий-гарба янги орол аниқланди.

Орадан 29 йил ўтгач, «Лочин ороли» қирғоқларига бошқа бир кема қўйилди. Аммо денгизчилар кўз ўнгиде орол ўрнида сазоб ер намойи бўлмади... Таассуфки, ана шу 1894 йилда «Фолкен-Айленд» ороли яна сув бетига «қалқиб» чиқди. Бошқа кема қолмадаси унинг ҳажминини ўлчаб кўрди. «Лочин ороли»нинг узунлиги 5 километр, баландлиги эса 15 метрни ташкил этарди.

Тўрт йилдан сўнг, орол яна ғойиб бўлди. Бироқ 1927 йилда денгизчилар яна шарпа-оролни кўриб қолдилар. У океан сатҳидан 142 метр баланд эди! Тоига қирқоқлиги бу бетайин «Лочин ороли»га миллий байроқ тикади. Аммо улар шовшомлашган эди. Тез орада орол яна ғойиб бўлди.

Ун ун йилдан сўнг, яъни 1940 йилда Фолкен-Айленд яна ўзини эслатди. Океан қирғоқидеги қора вулкани куллигиндан нўтарилган оролниги баландлиги 9 метрга бўлиб, унга тушганда замин қайноқ эди. Лекин вулканидан дарак берувчи на тути, на буг сезилди.

Уч йил ўтган калати орол яна океан қўйнига шўнгибди. Шундан бери бу номиқ орол қирмақиди. Олимларнинг фикрича, «Лочин ороли» — сув остида отилиб турувчи вулканилар натижасидир. Аммо ғойиб бўлиб турувчи мазкур орол сирини ҳалигача аниқланмаган.

«ИСКАТЕЛЪ» журналиндан.

Спорт

АЪЗАМОВНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Ригада ёшлар ўртасида мамлакат биринчилиги мусобақалари ўтказилди. Бу ерга тўнланган 36 энг кучли ёш шахматчи ўртасида олмаққлик 16 ёшлар мастерлигига номзод Ж. Аъзамов ҳам бор эди. Ҳамюртнинг швейцарча системада ўтказилган бу мусобақада катта муваффақиятга эришди. Дастлабки икки ўйинда атиги ярим очко олган бўлса ҳам, кейин кетма-кет олти марта галабага эришди. Сўнгги учрашув голбени аниқлаб бериши керак эди. Бу ўйинда 132 юришдан сўнг Аъзамов дураг натижа билан қифолланди. Шундай қилиб, олмаққлик мактаб ўқувчиси 9 иккионлидан 7 очко олади ва ўз тенгдошлари ўртасида мамлакатда иккинчи бўлди. Челябинсклик ўқувчи мастерлигига номзод Панченко биринчи ўринини эгаллади. Лекин чемпионини ҳам фақат Аъзамов ютди.

РАЗРЯДЛИЛАР САФИ ОШМОҚДА

Тошкент Давлат медицина институтининг спорт клуби 3 минг 700 кишини ўзига бирлаштиради. Ўтган йили медаллар машқ ва мусобақа майдонларида юксак кўрсаткичларга эришдилар. Қўл тўғида бир спорт мастери тайёрланди. 18 киши биринчи спорт разрядига эга бўлди. Яна йилдан олтиқ бўлажак шифокор иккинчи, учинчи разряд нормативларини бажарди.

Студентлар республика ва Бутуниттифод биринчиликларида ҳам иштирок этдилар. Эътиборлики биринчилигида қатнашган ТошМИ теннисчилари биринчи ўринни эгаллашди. Ҳозир бу ерда спортнинг 15 тури бўйича тўғрақлар мутазам ишлаб турибди.

Шу кунларда бўлажак медаллар СССР халқлари У спортакладаси мусобақаларига пухта тайёргарлик кўришадилар.

К. АЛИМОВ.

МАРРА ЯҚИН

Юз катакли шаҳкадан Тошкент чемпионатининг саккизинчи турда пешқадамлар В. Александров ва С. Гуляев ўз ҳисобларига яна биттадан очко қўшиб олди. В. Александров В. Ким устидан, С. Гуляев эса Е. Пятгорский устидан галаба қозонди.

Тўнчинчи турда ёш мастерлигига номзод Е. Пятгорский кучли рақиб В. Александровдан ярим очко олшига муваффақ бўлди. Мастерлигига номзод А. Лиходневский муваффақиятсизликка учради.

Учинчи турда марказий учрашувлардан бири Александров — Гуляев баҳси бўлди. Учрашув биринчи шаҳкачининг позицияни устулигида ўтиб, тугаллашди.

Е. ЧЕРКАССКИЙ.

Трофим Подолин

Махсус командирёвжа

— Танидим, Гордон. Овозингни эшитганимдан хурсандман. Ишлар қалай?

— Раҳмат, ҳаммаси яхши. Ўзинг қалайсин, Элизабет.

— Ҳар доимгидай. Умидим катта, югуриб-олиб юрибман. — кўзди Пауэлл хоним, — менадан бирин нарса сўрамоқчимиздинг, Гордон?

— Сен ёрдам беролмайсанми, — деди Георгий ва ўз илтимосининг нақадар муҳимлигини аниқламоқчи бўлиб биров жим турди. — парламент музоараларида қатнашим керак?

— Бор-йўғи шуми?

— Арзимайдими?

— Сивесатдон бўлишга ахд қилдингми?

— Ахир, биласанми, университет, Африка... Дастлабки манабалардан баҳраманд бўлиш фойдалари ҳоли бўлмас...

— Музокаралар қачон?

— Эртага.

— Трубинани илмай тур, мен бошқа телефон орқали гапашиб кўраман.

— Танидим, Гордон. Овозингни эшитганимдан хурсандман. Ишлар қалай?

— Раҳмат, ҳаммаси яхши. Ўзинг қалайсин, Элизабет.

— Ҳар доимгидай. Умидим катта, югуриб-олиб юрибман. — кўзди Пауэлл хоним, — менадан бирин нарса сўрамоқчимиздинг, Гордон?

— Сен ёрдам беролмайсанми, — деди Георгий ва ўз илтимосининг нақадар муҳимлигини аниқламоқчи бўлиб биров жим турди. — парламент музоараларида қатнашим керак?

— Бор-йўғи шуми?

— Арзимайдими?

— Сивесатдон бўлишга ахд қилдингми?

— Ахир, биласанми, университет, Африка... Дастлабки манабалардан баҳраманд бўлиш фойдалари ҳоли бўлмас...

— Музокаралар қачон?

— Эртага.

— Трубинани илмай тур, мен бошқа телефон орқали гапашиб кўраман.

фатга ёки ўтиришга ўз танишларини умуман қамдан-кам таклиф қилдилар. Струларнингга эса хизматдошлар, одатан, саккиздан кейин келишарди. Мэри «қўюқ» ичимликларни бошлаб тайёрларди. Меҳмонлар шовшасдан узун сўзлардаги ичимликлардан хўплашар, ёнгоқ, курсидоқ картоқчалардан ёйишиб, кейин эъмаланишиб ўтиришарди.

Каттароқ ёндаги офицерлар асосан пенсияга чиқадиган ажойиб вақт ва унча-мунча эга бўлинмаган пул мавзусида гапашинишарди. Бундайлардан бири Америка ҳарбий-ҳаво кучларининг энг тиник вақти, кейинчалик беэзоколонка соҳиби бўлишни ороу қилган, америка шпони самолёти У-2 нинг учувчиси Пауэр эди.

Офицерларнинг сивсий жиҳатдан бўлиши кишини лод қолдирадиган даражада эди. Уларни тўе, ишда бўладиган муносабатларининг «тор дунёси» ва хизматда кўтарилишдан бошқа ҳеч нарса қизиқтирмас эди. Ўша йили жаҳон узра кезиб юрган сивсий ёронлар ҳам офицерларнинг эътиборини деярли жалб қилмасди. Ўз хўмушларининг амри билан бўлажак қирғин урушининг олдинги марраларига қўйиб қўйилган бу одамлар, ҳар бирининг зиммасига юклатилган отир масъулият ҳақидаги тушунчадан атайин бўйин товлайтгандай бўлиб кўринадилар.

Бортида термоядро бомбаси бўлган улкан қўзғунлар худди мана шу базадан фазога кўтариладилар. Улар дахшатли овозлари билан «оқ суяклар» сўхбатини бузиб, Струларнинг ишам уйчаси устига бир зум соя ташлаб ўтишарди.

Улар бўлса бу маҳалда беэзоколонкалар ҳақида ороу қилишарди.

Струлар уйидаги «тинч» кечалар Георгийга анча нарса берди. Бу ерда гап, фақат, америка офицерлари билан қилган сўхбатларида тўллаган маълумотлари ҳақидагина нотаётгани йўқ. Разведкага ўзига зарур муҳитда керак бўладиган қўғина ошнолар орттириб олган эди.

Кўнларнинг бирида Лонг фотоаппаратини ҳам ўзи билан бирга олиб борди ва ҳаваскор сифатида Струлар уйидаги қўюқ кечалардан бирини суратга туширди. Лонг билан ёнма-ён база хавфсизлиги офицери ўтирган эди. Кейинчалик худди мана шу сурат матбуотларда босилиб чиқди ва англиялик қаққон журналистлар бу офицернинг номини ҳам, лавозимини ҳам ҳаммага маълум қилишди ҳолис хизмат қиладилар.

(Давоми бор).

СВ КАЛАМУШИ (ВУТРИЯ) ВА КУЕНЧИЛИК БИЛАН ШУҒУЛЛАНУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ МАТЛУБОТ ЖАМИЯТИНИНГ ТАБЕРЛАШ ТАШКИЛОТЛАРИ

1971 йилда сув каламуши ва қўнларнинг мўйнасини со. тиб олиш учун

ШАРТНОМА ТУЗАДИ

Шартнома тузганларга матлубот жамияти металдан тўқилган тур, нафас, ем-хашан олишда ёрдам беради ва малакали мутахассислар фойдаланишга берадилар.

Мўрнатилган учун адрес: Район матлубот жамиятининг тайёрлаш контрларига:

Тошкент шаҳар Ш. Руставели кўчаси, 228-ўй. Тошкент облаstdaги тайёрлаш.сотиш ба.заси:

Тошкент шаҳар, К. Цеткин кўчаси, 76-ўй. телефон № 33-22-20. Тошкент облаstdaги матлубот жамиятининг тайёрлаш бошқармаси

Тошкент облаstdaги матлубот жамияти.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриятининг босмаханаси Тошкент шаҳри.

№ А-1670. ИНДЕКС — 64697. Р — 02158.